

Efektívnosť využívania informačných zdrojov vo vedecko-výskumnom procese a výuke

Jana ILAVSKÁ

Univerzity Komenského v Bratislave - Filozofická fakulta

ilavska@vili.uniba.sk

INFORUM 2009: 15. konferencie o profesionálnych informačných zdrojích
Praha, 27.-29.5.2009

Abstrakt

Akademická knižnica Univerzity Komenského v Bratislave pre akademickú obec sprístupňuje bibliografické, abstraktové a scientometrické informačné zdroje, cca 42 tisíc vedeckých, resp. odborných elektronických kníh a 43 tisíc časopisov s úplnými textami. Scientometrické databázy sú v ostatnom čase využívané čoraz viac aj odborným knižničným personálom najmä vzhľadom na budovanie Centrálného registra publikačnej činnosti (slúžiaceho okrem iného pre potreby delenia finančných dotácií pre verejné vysoké školy). Využívanosť elektronických informačných zdrojov (EIZ) súvisí vo veľkej miere aj s informačnou gramotnosťou používateľov. Motivácia využívať elektronické informačné zdroje by sa nemala obmedzovať len na určenie vhodných informačných zdrojov ako vstup pre výskum a výuku, ale mala by zahŕňať aj identifikáciu publikácií pre zverejnenie výstupov. AK UK sa snaží šíriť osvetu, zvyšovať využívanie elektronických informačných zdrojov a vybudovať okruh stálych používateľov EIZ najmä medzi študentmi doktorandského štúdia (používanie EIZ – súčasť povinnej výuky). Väčšiu informovanosť o EIZ možno dosiahnuť nielen budovaním portálov i prepojením EIZ s lokálnymi online katalógmi.

Univerzita Komenského v Bratislave (ďalej aj UK) je najväčšia a najstaršia univerzita v Slovenskej republike (tento rok oslavuje 90. výročie svojho vzniku). V stručnosti možno UK charakterizovať nasledovnými číslami:

- 13 fakúlt (2 lekárske; farmaceutická; právnická; filozofická; prírodovedecká; fakulta matematiky, fyziky a informatiky; fakulta telesnej výchovy a športu; pedagogická; 2 teologické fakulty; fakulta managementu a fakulta sociálnych a ekonomických vied),
- 1.100 študijných odborov,
- 26.000 študentov 1. a 2. stupňa (Bc., Mgr.) a 2.600 študentov doktorandského štúdia,
- cca 5.000 zamestnancov, z toho 2.400 pedagogických a vedeckovýskumných pracovníkov,
- množstvo pracovísk – UK je distribuovaná na viacerých miestach Bratislavy, niektoré pracoviská sú aj v iných slovenských mestách (Martin, Nitra, Spišské Podhradie a iné) – žiaden univerzitný kampus,
- 13 fakultných knižníc, 180 čiastkových knižníc, 1 „virtuálna“ univerzitná akademická knižnica.

Niet pochýb, že zabezpečenie pedagogického a vedecko-výskumného procesu si vyžaduje dobre vybudovanú akademickú knižnicu. Univerzita Komenského však nemá klasickú kamennú ústrednú univerzitnú knižnicu, každá fakulta si buduje vlastnú knižnicu

podľa svojho zamerania. Takýto spôsob má určité výhody vzhľadom na lokálneho používateľa – profilácia fondu a výpožičné služby sú adresnejšie, používateľovi bližšie - ale na druhej strane priveľká distribuovanosť služieb môže spôsobiť redundanciu v akvizícii, nejednotnosť spracovania, problematický prístup k informáciám zo vzdialenejších pracovísk UK a pod. Aj vzhľadom na tieto problémy sa vedenie Univerzity Komenského koncom 90-tych rokov minulého storočia rozhodlo centrálnu univerzitnú knižnicu zmysluplne nahradiť optimálnym využitím informačných technológií, elektronizáciou a vzájomným prepojením fakultných knižníc, čo položilo základy pre vznik tzv. virtuálnej univerzitnej knižnice UK (<http://vili.uniba.sk>). Túto virtuálnu knižnicu „zastrešuje“ Akademická knižnica UK (AK UK) - centrálné vedecko-informačné, bibliografické, koordinačné a poradenské pracovisko, ktoré komplexne zabezpečuje odborné činnosti na úseku správy, spracúvania a sprístupňovania knižničných fondov; spolupracuje pri tvorbe a aplikácii medzinárodných a národných noriem a štandardov. AK UK v spolupráci s fakultnými knižnicami buduje dve vlastné databázy - súborný online katalóg fakultných knižníc UK (251.107 bibliografických záznamov, 466.172 exemplárov, 41.533 čitateľov) a databázu evidencie publikačnej činnosti pracovníkov UK (186.500 bibliografických záznamov, 175.900 ohlasov).

Automatizácia knižničných procesov bola realizovaná najmä s cieľom uľahčiť používateľom prístup k informáciám a knižničným službám. Dlhé roky sa automatizovaný knižničný systém považoval najmä za prostriedok sprostredkovania bibliografickej informácie (online katalógy). V súčasnosti s pribúdajúcim množstvom informácií v elektronickej podobe, ktoré sú prístupné prostredníctvom internetu, knižničná automatizácia, či elektronizácia čoraz viac znamená poskytovanie prístupu k primárnym materiálom, originálnym úplným textom. Úspech elektronizácie však prináša aj skutočnosť, že používatelia oveľa viac pracujú interaktívne online a stále menej závisia na priamych službách knihovníkov. Knižnice na jednej strane strácajú dôležitosť z hľadiska materiálov, ktoré uchovávajú vo svojich skladoch, ale na strane druhej nadobúdajú väčšiu dôležitosť z hľadiska rôznych druhov dokumentov, ktoré sú schopné poskytnúť, zabezpečiť na požiadanie používateľov. Tento posun od zhromažďovania a uchovávania dokumentov pre prípad, že ich niekto niekedy bude potrebovať, k včasnému poskytovaniu potrebných informácií a dokumentov podľa momentálnych potrieb používateľov, je jednou zo základných zmien, ktorým knižnice ako inštitúcie musia čeliť. Akvizícia printových materiálov prebiehala na základe informovaného odhadu, čo by mohlo byť pre akademickú obec zaujímavé, zatiaľ čo akvizícia elektronických informačných zdrojov zväčša prebieha na základe vyhodnotenia využívania týchto zdrojov, resp. v prvej etape na základe používateľskej odozvy počas skúšobných prístupov.

Akademická knižnica UK pre akademickú obec v súčasnosti sprístupňuje viaceré bibliografické, abstraktové a scientometrické elektronické informačné zdroje, ktoré obsahujú cca 42 tisíc vedeckých, resp. odborných elektronických kníh a 43 tisíc časopisov s úplnými textami:

- Web of Knowledge (Web of Science, Current Contents Connect, Journal Citation Reports, Essential Science Information)
- Scopus
- Wiley InterScience
- ScienceDirect
- ACM
- IEEE
- Knovel

- EIFL EBSCO
- ProQuest 5000
- JSTOR
- ebrary Academic Complete
- APS Journals

Do roku 2008 sa viaceré EIZ získavali prostredníctvom konzorcií akademických knižníc slovenských verejných vysokých škôl, pričom gesciu nad prístupom k tomu-ktorému informačnému zdroju prevzala vždy jedna vysoká škola. Napríklad, Univerzita Komenského v Bratislave zabezpečovala prístup k databázovým produktom na platforme Web of Knowledge, nad prístupom k Scopus-u mala gesciu knižnica Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre, ACM a IEEE gestorovala Technická univerzita v Košiciach, Knovel Žilinská univerzita v Žiline a pod.

Od roku 2009 sú viaceré elektronické informačné zdroje získavané v rámci projektu Národný informačný systém podpory výskumu a vývoja na Slovensku - prístup k elektronickým informačným zdrojom (NISPEZ). Projekt rieši Centrum vedecko-technických informácií SR na základe poverenia Ministerstvom školstva SR. Riešenie projektu je naplánované na obdobie šiestich rokov (do r. 2014). V rámci NISPEZ bude prístup k 16 informačným zdrojom (ACM; GALE; H. W. Wilson; IEEE/IET; Knovel; ProQuest Central; REAXYS; ScienceDirect; Scopus; SpringerLink; Web of Knowledge – WoS, ISIP, CCC, JCR, ESI; Wiley InterScience). Dané elektronické informačné zdroje budú môcť využívať verejné vysoké školy SR a Slovenská akadémia vied; prístup k jednotlivým zdrojom je diferencovaný podľa zamerania inštitúcií.

Na nákup elektronických informačných zdrojov sa vynakladajú nemalé finančné prostriedky, ale vzhľadom na to, že EIZ sú pre používateľov výhodné najmä z hľadiska rýchlosti a pohodlnosti prístupu (na rozdiel od printových materiálov umiestnených v knižnici, nie sú viazané na určité fyzické miesto ani na otváracie hodiny, najmä ak je k dispozícii aj možnosť vzdialeného prístupu) – v akvizícii sa často uprednostňujú pred tradičnými tlačenými dokumentmi, najmä v prípade periodík.

UK	2005	2008
počet odoberaných titulov printových časopisov	1.197	959
počet platených elektronických plnotextových časopisov	cca 5.700	cca 23.000

Tab. 1 Počet predplatených titulov

Efektívnosť využívania elektronických informačných zdrojov možno hodnotiť na základe štatistík. Z hľadiska spracovania takýchto štatistík sa stretávame s problémom, že dodávatelia, či producenti elektronických informačných zdrojov poskytujú štatistiky v rôznych formách, formátoch a s rôznou terminológiou. V súčasnosti však už možno pozorovať určité zlepšenie, najmä vzhľadom na existenciu štandardu COUNTER (Counting Online Usage of Networked Electronic Resources), ktorý implementuje čoraz viac producentov EIZ.

EIZ	2005		2008	
	prihlásenia	hľadania	prihlásenia	hľadania
JSTOR	9.669	39.599	20.832	75.932
ScienceDirect	21.989	33.601	29.346	37.493
EBSCO	5.265	35.705	9.844	98.205
WoK	23.237	109.637	19.294	102.633

SCOPUS	1.746	4.616	11.815	26.553
--------	-------	-------	--------	--------

Tab. 2 Štatistika využívania niektorých EIZ na UK

Z uvedeného vyplýva, že napriek vo všeobecnosti zvyšujúcim sa počtom prístupov, či hľadanií v rámci EIZ, ich využívanie stále nie je optimálne vzhľadom na počet potenciálnych používateľov na UK (asi 33 tis.). Môže to byť zapríčinené viacerými faktormi, a to najmä:

- nedostatkom informovanosti o prístupných EIZ,
- nižšou úrovňou informačnej gramotnosti používateľov,
- nedostatočnými zručnosťami používateľov v oblasti IT,
- jazykovou bariérou (väčšina zdrojov je v angličtine, či inom cudzom jazyku),
- nerelevantnosťou poskytovaných informácií (niektoré užšie zamerané, resp. lokálne orientované vedné odbory - napr. etnológia, či maďarčina - nemajú k dispozícii také množstvo obsahovo relevantných informačných zdrojov ako iné, napr. chémia, fyzika, psychológia),
- infraštruktúrou (viaceré vzdialené pracoviská sú pripojené k internetu cez komerčných providerov alebo pomalým a nízkokapacitným pripojením),
- informačnými potrebami používateľov,
- osobnými charakteristikami a preferenciami používateľov.

Určitou prekážkou efektívneho využívania elektronických informačných zdrojov je aj ich rôznorodosť z hľadiska ich umiestnenia, grafického dizajnu prostredia a vyhľadávacieho rozhrania. Používateľ uprednostňuje integrované informácie, aby mohol rýchlo a z jedného prístupového bodu získať potrebnú informáciu, zdrojový dokument, či faktografický údaj. Pri hodnotení EIZ, používatelia berú do úvahy najmä *použitelnosť*, t.j. predovšetkým ľahkú a rýchlu dostupnosť, vyhľadateľnosť informácie a *užitočnosť*, t.j. obsahovú relevanciu, dôveryhodnosť a správnosť informácie. Viaceré prieskumy ukázali, že práve použitelnosť EIZ je v súčasnosti pre používateľov rozhodujúca. Pokiaľ nie je k dispozícii komfortný, ľahko zvládnuteľný a efektívne pracujúci vyhľadávací nástroj, zvyčajne sa používatelia k takémuto EIZ po prvotnom oboznámení už nevrátia, a to ani napriek kvalite obsiahnutých informácií. Toto je aj jeden z dôvodov, prečo sa veľký počet používateľov, najmä z radov mladšej generácie, pri vyhľadávaní informácií obmedzuje predovšetkým na Google*.

Efektívne využívanie externých informačných zdrojov kladie určité nároky aj na používateľov, najmä na ich informačnú gramotnosť, vyhľadávacie zručnosti a aspoň základnú znalosť angličtiny. V ostatných 2-3 rokoch bolo uskutočnených niekoľko prieskumov zameraných na informačnú gramotnosť a využívanie EIZ na slovenských vysokých školách. V roku 2007 realizovala Sekcia akademických knižníc Slovenskej asociácie knižníc dotazníkový prieskum Informačná gramotnosť používateľov akademických knižníc (ďalej aj IGPAK**). Prieskum sa uskutočnil po dohode a v spolupráci s Asociáciou knihooven vysokých škôl ČR. Do prieskumu sa zapojilo 2.238 respondentov z 13 vysokých škôl. Tu je niekoľko zaujímavých otázok a odpovedí, ktoré prieskum (Džuganová, 2007) priniesol:

* Nielenže je pre používateľov omnoho jednoduchšie niečo „vygoogliť“ (minimálne obmedzenia z hľadiska prístupu; sofistikované vyhľadávacie algoritmy, ktoré prakticky nekladú na používateľa žiadne nároky), ale u mnohých používateľov sa začína strácať hranica medzi tým, čo skutočne vedia (osvojené poznatky) a tým, čo môžu prostredníctvom internetových vyhľadávačov rýchlo nájsť (ľahko a kedykoľvek dostupné online informácie).

** V súčasnosti (marec-máj 2009) Slovenská asociácia knižníc a Slovenská pedagogická knižnica realizujú pokračovanie dotazníkového prieskumu IGPAK, tentoraz je adresnejšie zameraný EIZ.

„Ako často využívate služby univerzitetnej/fakultnej knižnice, ktoré poskytuje prostredníctvom internetu (vyhľadávanie v katalógu, v databázach, predlžovanie výpožičiek, rezervácie atď.)?“

počet		%	
1	vôbec nevyužívam	649	29,0
2	najviac 2x za semester	434	19,4
3	3 – 5x za semester	427	19,1
4	viac ako 5x za semester	720	32,2
neodpovedali		2	0,1

„Absolvovali ste počas doterajšieho VŠ štúdia nejakú vzdelávaciu akciu (kurz, seminár, prednáška, predmet) zameranú na spôsoby vyhľadávania informácií?“

počet		%	
1	áno	569	25,5
2	nie	1642	73,6
neodpovedali		21	0,9

„Ako často používate internet k vyhľadávaniu odborných informácií týkajúcich sa Vášho štúdia?“

počet		%	
1	vôbec nepoužívam	59	2,6
2	najviac 5x za semester	322	14,4
3	5 – 10x za semester	359	16,1
4	viac ako 10x za semester	1484	66,5
neodpovedali		8	0,3

„Ako často vyhľadáвате odborné informácie vo vyhľadávacích odborných databázach, ktoré sprístupňuje Vaša univerzitná/fakultná knižnica (napr. Web of Knowledge, ProQuest, ScienceDirect, Knovel, Scopus a iné)?“

počet		%	
1	nepoznám a nepoužívam	1255	56,2
2	poznám, ale nepoužívam	490	21,9
3	používam 1-2x za semester	241	10,8
4	používam 3-5x za semester	104	4,6
5	používam častejšie ako 5x za semester	129	5,7
neodpovedali		12	0,5

Z ostatných dvoch vyššie uvedených otázok/odpovedí vyplýva, že napriek tomu, že internet na vyhľadávanie informácií používa väčšina opýtaných používateľov veľmi často, licencované EIZ nie sú prioritným zdrojom informácií.

„Vyžaduje sa od Vás v škole aj spracovanie inojazyčných textov?“

počet		%	
1	vôbec nie	890	39,8
2	v menej ako polovici predmetov	963	43,1
3	vo viac ako polovici predmetov	248	11,1
4	vo všetkých predmetoch	124	5,5
neodpovedali		5	0,2

„Ako často navštevujete študovne alebo požičovne univerzitetnej/fakultnej knižnice v priebehu semestra (mimo skúškového obdobia)?“

Odbory	1 vôbec nenavštevujem (v %)	2 max. 5x za semester (v %)	3 5-10x za semester (v %)	4 viac ako 10x za semester (v %)
PRIRODNÉ VEDY	22,34	35,11	21,28	21,28
HUMANITNÉ VEDY	7,59	19,2	24,26	48,95
INFORMATIKA	33,66	46,53	11,88	7,92
MEDICÍNA	8,59	43,43	23,23	24,75
FILOLÓGIA	1,67	10,00	16,67	71,67
EKONÓMIA	7,88	34,55	25,45	32,12
TECHNIKA	5,83	28,06	20,56	45,56
UČITELSTVO	2,46	15,57	28,69	53,28
POĽNOHOSPODÁRSTVO	0,00	23,53	20,59	55,88

Z posledne uvedenej otázky/odpovede vyplýva, že predovšetkým používatelia humanitných a spoločensko-vedných odborov stále preferujú skôr priame knižničné služby (absenčné a prezenčné výpožičky tlačенých dokumentov).

Menšia miera využívania EIZ môže byť zapríčinená aj tým, že elektronické zdroje sú na rozdiel od printových dokumentov v knižnici svojím spôsobom na prvý pohľad neviditeľné, či skryté. Aby sa EIZ využívali, používatelia musia byť o ich existencii informovaní, je potrebné pomôcť im zorientovať sa v nich. V tomto smere by sa knižnica, ako poskytovateľ elektronických informačných služieb, mala zamerať jednak na všeobecnú propagáciu a zvýšenie celkového povedomia o dostupných EIZ, ako aj na poskytovanie špecifických informácií vzhľadom na konkrétny informačný zdroj, či konkrétnu cieľovú skupinu používateľov. Je potrebné sa sústrediť najmä na:

- školenia odborného knižničného personálu zamerané na použitie daných EIZ,
- školenia a semináre určené pre koncových používateľov,
- zverejnenie príslušných informácií na webových stránkach knižnice,
- publikovanie článkov a stručných oznámení o EIZ v univerzitetnej tlači,
- umiestnenie posterov a plagátov v priestoroch knižnice upozorňujúcich na EIZ,
- cielené informovanie relevantných pracovníkov, pracovísk o EIZ prostredníctvom e-mailu,
- vypracovanie manuálov, návodov na použitie jednotlivých EIZ,
- overenie záujmu o EIZ na jednotlivých pracoviskách univerzity,

- integráciu EIZ do online katalógov* a súčasne zabezpečiť, aby informačné portály (ako univerzálne nástroje určené na prehľadávanie viacerých databáz naraz) prehľadávali okrem externých EIZ aj lokálne online katalógy.

Dodatočnou motiváciou, ktorá by mohla zvýšiť využívanie EIZ môže byť snaha o identifikáciu publikácií (elektronických i printových), v ktorých by pedagogickí a vedecko-výskumní pracovníci univerzity mohli umiestniť (publikovať) svoje výstupy. Čo a kde bolo publikované, je dôležité najmä v súvislosti s hodnotením vedecko-výskumnej činnosti, ktoré sa realizuje pre potreby rozhodovacieho procesu vo väzbe na kariérne postupy pedagógov, vedcov, rozdeľovania finančných prostriedkov a pod. Často sa pojmy „hodnotenie vedy a výskumu“ a „hodnotenie publikačnej činnosti“ považujú v kontexte hodnotenia vedecko-výskumnej produktivity za synonymá. Publikačná činnosť ako taká je merateľná, a teda môže byť (a je) používaná ako kritérium hodnotenia. Slovenské verejné vysoké školy sú financované na základe dokumentu Ministerstva školstva Slovenskej republiky „Metodika rozpisu dotácií zo štátneho rozpočtu verejným vysokým školám“ [Metodika, 2009], podľa ktorej v roku 2009 boli finančné prostriedky na mzdy pridelované normatívnym spôsobom v závislosti od výkonu verejných vysokých škôl, pričom 65% finančných prostriedkov bolo pridelených na základe výkonov vo vzdelávaní (do úvahy sa berú počty študentov, koeficient nákladovosti študijného odboru a pod.) a 35% finančných prostriedkov bolo pridelených na základe výkonov vo vede (do úvahy sa berú granty, počty študentov doktorandského štúdia a publikačná činnosť vo vybraných kategóriách). Je predpoklad, že v budúcnosti by sa mal pomer rozpisu dotácií výkonov vo vzdelávaní k výkonom vo vede ešte zvýšiť v prospech vedy na 60 : 40.

Ministerstvo školstva SR buduje Centrálny register publikačnej činnosti (<http://www.crepc.sk>), ktorý je podkladom na jej hodnotenie; práve údaje z registra sú brané ako jedno z kritérií pridelovania dotácií verejným vysokým školám. Jednotlivé publikácie sú rozdelené podľa originálnosti, druhovo-funkčnej charakteristiky, bibliografickej úrovne, teritoriality a hodnotenia dokumentu. Daná kategorizácia sa stala východiskom pre Smernicu Ministerstva školstva Slovenskej republiky č. 13/2008-R zo 16. októbra 2008 o bibliografickej registrácii a kategorizácii publikačnej činnosti, umeleckej činnosti a ohlasov. Počty publikácií v jednotlivých kategóriách sú sledované za obdobie jedného roka (od 1. novembra do 31. októbra). V rámci vyššie spomínanej Metodiky rozpisu dotácií zo štátneho rozpočtu verejným vysokým školám majú jednotlivé kategórie rôznu váhu; veľká váha je daná v prvom rade článkom publikovaným v karentovaných časopisoch (články evidované v rámci CCC) a následne článkom publikovaným v renomovaných zahraničných vedeckých časopisoch. Mnohé hodnotenia sú založené na scientometrických údajoch (impakt faktor, h-index, a pod.), ktoré poskytujú databázové produkty fy Thomson Reuters (WoS, JCR, CCC, ESI). Keďže objem pridelených financií priamo súvisí s typom informačného zdroja, kde je článok publikovaný, je dôležité, aby autori (pedagogickí a vedecko-výskumní pracovníci) vedeli, v ktorých informačných zdrojoch sa majú/môžu pokúšať publikovať.

Vzhľadom na nárast množstva elektronických informačných zdrojov a ich stúpajúcu dôležitosť je potrebné, aby používatelia vedeli tieto zdroje používať a aj ich v skutočnosti používali. Zabezpečenie propagácie EIZ a školení zameraných na ich využívanie je bezo sporu v kompetencii knižnice. Množstvo potenciálnych používateľov, ich rôznorodosť a obmedzené kapacity (personálne, priestorové, časové a iné) knižnice však kladú požiadavku na začlenenie

* V roku 2005 začala AK UK spracovávať a sprístupňovať záverečné a kvalifikačné práce (bakalárske, diplomové, dizertačné a iné) v elektronickej podobe v rámci súborného online katalógu fakultných knižníc UK. Možnosť vyhľadať prácu a dostať sa online až k plnému textu priniesla viac ako trojnásobný nárast využívania súborného online katalógu.

systematického informačného vzdelávania do procesu výuky na vysokej škole. Vysokoškolské vzdelávanie má študenta viesť k formulovaniu odborného problému, resp. súboru problémov, otázok okolo problému, má mu umožniť realizáciu výskumu a/alebo kreatívneho prieskumu, ktorý zabezpečí nájdenie odpovedí v rámci problému a adekvátne spôsoby komunikácie výsledkov. Z tohto pohľadu je potrebné oceniť rozhodnutie vedenia Filozofickej fakulty UK, ktoré sa v spolupráci s knižnicou rozhodlo do študijných osnov zahrnúť povinný predmet zameraný na zoznámenie sa s dostupnými EIZ a vyhľadávanie v nich. Predmet bude povinný pre všetkých študentov doktorandského štúdia. Doktorandi sa javia ako najvhodnejšia cieľová skupina najmä vzhľadom na to, že EIZ by im mali byť užitočné tak na vyhľadanie potrebných informácií pre ich vlastný výskum ako aj na identifikáciu publikácií vhodných na zverejnenie svojich výstupov. Medzi povinnosti doktorandov patrí aj výuka a ak oni, ako učitelia, budú od študentov 1. a 2. stupňa štúdia vyžadovať používanie EIZ (pri vypracovávaní zadaní, seminárnych prác a iných výukových aktivitách), bude do veľkej miery zabezpečená aj informovanosť a propagácia elektronických informačných zdrojov.

Použitá literatúra

DŽUGANOVÁ, Daniela. Informačná gramotnosť - základ vzdelávania študentov v znalostnej spoločnosti. Bratislava, [s.n.], 2007.

Metodika rozpisu dotácií VVŠ 2009. Dokument. [cit. 2009-04-16]. Dostupné na internete: <http://www.minedu.sk/data/USERDATA/VysokeSkolstvo/FVVS/Dotacie/2009/09-metodika_2009_final.pdf >

Smernica č. 13/2008-R zo 16. októbra 2008 o bibliografickej registrácii a kategorizácii publikačnej činnosti, umeleckej činnosti a ohlasov. Materiál Ministerstva školstva Slovenskej republiky. [cit. 2009-04-17]. Dostupné na internete: <http://www.minedu.sk/data/USERDATA/Legislativa/RezortnePredpisy/2008/13_2008_R_smernica_bibliografia.zip>

ŠUŠOL, Jaroslav. Elektronické informačné zdroje - vzťah používateľských a autorských preferencií. Ikaros [online]. 2005, roč. 9, č. 9. [cit. 2009-04-30]. Dostupné na internete: <<http://www.ikaros.cz/node/2004>>. ISSN 1212-5075.

Výročná správa o činnosti Univerzity Komenského v Bratislave za rok 2007. Dokument. [cit. 2009-04-16]. Dostupné na internete: <http://www.uniba.sk/fileadmin/user_upload/editors/subory/spravy/vsuk_2007_slov.pdf >